

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 april 2008

WETSONTWERP

**tot aanvulling van het Strafwetboek teneinde
de ongeoorloofde beïnvloeding door particu-
lieren van personen die een openbaar ambt
uitoefenen strafbaar te stellen**

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 44.206/2**

Voorgaand document:

Doc 52 **0833/ (2007/2008):**

001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 avril 2008

PROJET DE LOI

**complétant le Code pénal en vue
d'incriminer le trafic d'influence commis par
des particuliers à l'égard de personnes qui
exercent une fonction publique**

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 44.206/2**

Document précédent:

Doc 52 **0833/ (2007/2008):**

001: Projet transmis par le Sénat.

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 52ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>	<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>	<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 28 februari 2008 door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot aanvulling van het Strafwetboek teneinde de ongeoorloofde beïnvloeding door particulieren van personen die een openbaar ambt uitoefenen strafbaar te stellen» (Parl. St. Kamer, 2007-2008, DOC 52 0833/001), heeft op 3 april 2008 het volgende advies gegeven:

1. Teneinde ongeoorloofde beïnvloeding, wat bij artikel 247, § 4, van het Strafwetboek thans alleen strafbaar is gesteld voor «perso(nen) die een openbaar ambt uitoefen(en)», ook als een strafbaar feit aan te merken voor particulieren, wordt in het voorliggende ontwerp in zeer grote mate gesteund op artikel 12 van het Verdrag van de Raad van Europa inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie. Dat was trouwens het doel dat de indiener van het oorspronkelijke voorstel nastreefde ⁽¹⁾.

Artikel 12 van het voornoemde Verdrag luidt als volgt:

«Iedere Partij neemt de wetgevende en andere maatregelen die nodig blijken te zijn om overeenkomstig haar nationaal recht als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, het beloven, aanbieden of geven, rechtstreeks of onrechtstreeks, van elk onverschuldigd voordeel als beloning, aan enige persoon die beweert of bevestigt in staat te zijn invloed uit te oefenen op de besluitvorming door een van de personen bedoeld in de artikelen 2, 4 tot en met 6 en 9 tot en met 11, ongeacht of het onverschuldigde voordeel voor hem zelf is of voor iemand anders, alsmede het vragen, ontvangen of aanvaarden van het aanbod of de belofte daarvan als beloning voor bedoelde beïnvloeding, ongeacht of de invloed al dan niet is uitgeoefend, dan wel of de veronderstelde beïnvloeding al dan niet leidt tot het beoogde resultaat.»

De wetgever wordt er opmerkzaam op gemaakt dat België bij die bepaling het volgende voorbehoud heeft gemaakt:

«Overeenkomstig artikel 37, § 1, van het Verdrag verklaart België de handelingen bedoeld in artikel 12 van het Verdrag die niet strekken tot het gebruik door een persoon die een openbaar ambt uitoefent van echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt, niet als een strafbaar feit aan te merken conform het nationaal recht.» ⁽²⁾

Voorts dient eveneens aandacht te worden besteed aan het onderscheid tussen de situatie van «de persoon die een openbaar ambt uitoefent» in de zin van artikel 247, § 4, van het Strafwetboek, dat thans ongeoorloofde beïnvloeding strafbaar stelt, en die van personen die in de particuliere sector werkzaam zijn en voor wie het gewettigd kan zijn dat zij een tegenprestatie krijgen in ruil voor een dienst bij een openbare overheid of een openbaar bestuur.

⁽¹⁾ Gedr. St., Senaat, 2007-2008, nr. 4-507/1, inzonderheid blz. 1 en 3.
⁽²⁾ Tweede voorbehoud geformuleerd door België bij het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, *Belgisch Staatsblad*, 10 mei 2004, blz. 37.445; 27 juli 2007, blz. 40.175.

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président de la Chambre des représentants, le 28 février 2008, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «complétant le Code pénal en vue d'incriminer le trafic d'influence commis par des particuliers à l'égard de personnes qui exercent une fonction publique» (Doc. parl., Chambre, 2007-2008, DOC 52 0833/001), a donné le 3 avril 2008 l'avis suivant:

1. Afin de prévoir également pour les particuliers l'incrimination de trafic d'influence, telle que l'article 247, § 4, du Code pénal la limite actuellement aux «personne(s) qui exerce(nt) une fonction publique», le projet à l'examen s'inspire très largement de l'article 12 de la Convention pénale sur la corruption du Conseil de l'Europe. Tel était d'ailleurs l'objectif poursuivi par l'auteur de la proposition initiale ⁽¹⁾.

L'article 12 de la Convention précitée est rédigé comme suit:

«Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour ériger en infraction pénale, conformément à son droit interne, lorsque l'acte a été commis intentionnellement, le fait de proposer, d'offrir ou de donner, directement ou indirectement, tout avantage indu à titre de rémunération à quiconque affirme ou confirme être capable d'exercer une influence sur la prise de décision de toute personne visée aux articles 2, 4 à 6 et 9 à 11, que l'avantage indu soit pour lui-même ou pour quelqu'un d'autre, ainsi que le fait de solliciter, de recevoir ou d'en accepter l'offre ou la promesse à titre de rémunération pour ladite influence, que l'influence soit ou non exercée ou que l'influence supposée produise ou non le résultat recherché.»

L'attention du législateur est attirée sur le fait que la Belgique a émis une réserve sur cette disposition, ainsi rédigée:

«Conformément à l'article 37, § 1er, de la Convention, la Belgique déclare qu'elle n'érigera pas en infractions pénales conformément à son droit interne, les actes visés à l'article 12 de la Convention qui n'ont pas pour objet l'usage par une personne qui exerce une fonction publique, de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction.» ⁽²⁾

Il convient également d'être attentif à la différence entre la situation de «la personne qui exerce une fonction publique» au sens de l'article 247, § 4, du Code pénal, qui incrimine actuellement le trafic d'influence, et celle des personnes exerçant des activités dans le secteur privé, pour lesquelles il peut être légitime qu'elles obtiennent une contrepartie en échange d'une prestation auprès d'une autorité ou d'une administration publique.

⁽¹⁾ Doc. parl., Sénat, 2007-2008, n° 4-507/1, not. pp. 1 et 3.
⁽²⁾ Deuxième réserve formulée par la Belgique au sujet de la Convention pénale sur la corruption, *Moniteur belge*, 10 mai 2004, p. 37.445; 27 juillet 2007, p. 40.175.

Dit gezegd zijnde, behoort het tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever om in laatstgenoemd geval regels uit te vaardigen.

Een dergelijke regelgeving geeft evenwel aanleiding tot de moeilijkheden die hierna uiteengezet worden en die wezenlijk verschillen van de vragen die mogelijk bij de huidige strafbaarstelling gerezen zijn.

2. In het ontwerp wordt het begrip ongeoorloofde beïnvloeding zeer ruim gedefinieerd als het feit,

– in geval van passieve ongeoorloofde beïnvloeding, dat een persoon die geen openbaar ambt uitoefent in de zin van artikel 246 van het Strafwetboek, rechtstreeks of door tussenpersonen, een aanbod, een belofte of een onverschuldigd voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt voor zichzelf of voor een derde om zijn echte of vermeende invloed te gebruiken om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen ⁽³⁾;

– in geval van actieve ongeoorloofde beïnvloeding, het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die geen openbaar ambt uitoefent in de zin van artikel 246 van het Strafwetboek van een aanbod, een belofte of een onverschuldigd voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde opdat deze persoon zijn echte of vermeende invloed zal gebruiken om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen ⁽⁴⁾.

De toelichting bij het oorspronkelijke wetsvoorstel en de behandeling ervan in de commissie voor de Justitie strekken er evenwel toe de werkingssfeer van het dispositief te beperken door daarvan de personen uit te sluiten die een bepaalde activiteit uitoefenen, zoals bijvoorbeeld advocaten, raadslieden, lobbyisten, deskundigen, juridische adviseurs, fiscale adviseurs, journalisten, politici, vakbondslieden, mensen die aan politiek dienstbetoon doen, enz., ⁽⁵⁾ benevens «andere (vormen van tussenkomst)» ⁽⁶⁾.

3. Een dergelijke werkwijze levert de volgende bezwaren op, ontleend aan het wettelijkheidsbeginsel in strafzaken, zoals dat voortspuit uit de artikelen 12 en 14 van de Grondwet en uit artikel 7 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Ten eerste vloeit uit dat beginsel voort dat de reikwijdte van een telastelegging in strafzaken uit het dispositief zelf van de wet moet blijken. Ze mag niet pas duidelijk worden bij het doornemen van de parlementaire voorbereiding ervan.

⁽³⁾ Ontworpen artikel 317, § 1, van het Strafwetboek.

⁽⁴⁾ Ontworpen artikel 317, § 2, van het Strafwetboek.

⁽⁵⁾ Gedr. St. Senaat, 2007-2008, nr. 4-507/1 en nr. 4-507/3.

⁽⁶⁾ Gedr. St. Senaat, 2007-2008, nr. 4-507/3, blz. 5.

Ceci étant, il relève du pouvoir d'appréciation du législateur de légiférer dans cette dernière hypothèse.

Pareille législation soulève toutefois les difficultés exposées ci-après, d'une nature essentiellement différente des questions qui ont pu surgir à propos de l'incrimination actuelle.

2. Le projet définit de manière très large la notion de trafic d'influence comme comportant le fait,

– lorsqu'il est passif, pour une personne qui n'exerce pas une fonction publique au sens de l'article 246 du Code pénal, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage indu de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin d'exercer une influence réelle ou supposée en vue d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publique ou l'abstention d'un tel acte ⁽³⁾;

– lorsqu'il est actif, de faire ou de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne qui n'exerce pas une fonction publique au sens de l'article 246 du Code pénal, une offre, une promesse ou un avantage indu de toute nature pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle exerce une influence réelle ou supposée en vue d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publique ou l'abstention d'un tel acte ⁽⁴⁾.

Les développements de la proposition de loi initiale et les discussions qui se sont déroulées au sein de la Commission de la justice tendent toutefois à limiter le champ d'application du dispositif en excluant les personnes exerçant certaines activités, comme par exemple les avocats, les conseils, les lobbyistes, les experts, les conseillers juridiques, les conseillers fiscaux, les journalistes, les hommes politiques, les syndicats, les permanences sociales, etc. ⁽⁵⁾, voire d'autres formes d'intervention» ⁽⁶⁾.

3. Pareille méthode s'expose aux critiques suivantes, tirées du principe de légalité en matière pénale, tel qu'il résulte des articles 12 et 14 de la Constitution et de l'article 7 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

En premier lieu, il ressort de ce principe que la portée d'une incrimination pénale doit figurer dans le dispositif même de la loi. Elle ne peut ressortir de la seule lecture de ses travaux préparatoires.

⁽³⁾ Article 317, § 1er, en projet, du Code pénal.

⁽⁴⁾ Article 317, § 2, en projet, du Code pénal.

⁽⁵⁾ Doc. parl., Sénat, 2007-2008, nos 4-507/1 et 4-507/3.

⁽⁶⁾ Doc. parl., Sénat, 2007-2008, n° 4-507/3, p. 5.

Voorts vereist datzelfde beginsel dat de categorieën in kwestie klaar en duidelijk worden opgesomd. Nu is in tegenstelling tot het strafbaar feit vermeld in artikel 247, § 4, van het Strafwetboek, dat betrekking heeft op de uitoefening van een openbaar ambt, zulks evenwel niet het geval met de activiteiten die vermeld staan in de parlementaire voorbereiding van de ontworpen regeling, zoals bijvoorbeeld die van «raadsman», «deskundige» of «politicus». Sommige activiteiten betreffen niet-gereguleerde beroepen, zoals bijvoorbeeld dat van «lobbyist», «juridisch adviseur» of «deskundige», waarop in voorkomend geval iedereen zich kan laten voorstaan; zulks geldt des te meer daar het niet noodzakelijk hoeft te gaan om een activiteit die men gewoonlijk uitoefent. Mensen met een bepaald beroep zouden ook invloed kunnen uitoefenen in andere domeinen dan die welke normaliter tot hun beroep behoren.

Hoe dan ook mag voor het bepalen van de werkingsfeer niet met voorbeelden worden gewerkt.

Hoewel krachtens het wettelijkheidsbeginsel de rechter de wettekst die hij moet toepassen mag interpreteren, moet die bevoegdheid binnen beter bepaalde perken blijven.

4. Ook al bestaat, zoals in het toelichtend verslag bij het Verdrag in verband met artikel 12 ervan wordt aangegeven, de bedoeling van het strafbaar stellen van ongeoorloofde beïnvloeding erin de omgeving van het personeelslid te raken, toch staat zo'n criterium bloot aan dezelfde kritiek van onnauwkeurigheid als die welke hiervoren gemaakt is, gelet op de moeilijkheid om die omgeving te bepalen.

5. In de toelichting bij het oorspronkelijke wetsvoorstel wordt terecht aangegeven dat ongeoorloofde beïnvloeding een ander strafbaar feit oplevert dan corruptie ⁽⁷⁾. In diezelfde toelichting en in de voormelde besprekingen in het parlement staan evenwel overwegingen die aangeven dat tussen die beide strafbare feiten een verband zou kunnen worden gelegd, los van het feit dat zowel het ene als het andere deel uitmaken van het streven om een sfeer van corruptie tegen te gaan ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Loc. cit., blz. 2.

⁽⁸⁾ Aldus is inzonderheid het volgende overwogen:

- degene die zich schuldig heeft gemaakt aan ongeoorloofde beïnvloeding moet een voornemen tot omkoping hebben gehad (toelichting en toelichting bij de artikelen van het oorspronkelijke wetsvoorstel, waarin verwezen wordt naar het voormelde toelichtend verslag, loc. cit., blz. 2 en 4; zie eveneens het commissieverslag, loc. cit., blz. 10; in de Franse versie van de tekst die door de Senaat is aangenomen, komt het begrip «influence abusive» niet meer voor maar blijkbaar is men niet afgestapt van het aldus geformuleerde idee);

- «als de tussenpersoon mee de (op corruptie gerichte) constructie opzet, ... zal hij uiteraard moeten worden vervolgd» (commissieverslag, loc. cit., blz. 10), ook al gaat het om een advocaat, een juridisch adviseur, een fiscaal adviseur, enz. (ibid., blz. 6);

- «Aanvankelijk is er een privépersoon die vastbesloten is om de overheid om te kopen met giften, voordelen, enz., en die hiertoe een beroep doet op een ambtenaar (geval waarin de huidige wet reeds voorziet), of op een privépersoon» (ibid., blz. 3);

- «Men kan ongeoorloofde beïnvloeding niet los zien van omkoping, met een omkoper, een omgekocht persoon en een tussenpersoon die op ongeoorloofde wijze invloed uitoefent» (ibid., blz. 11).

Ensuite, le même principe requiert que les catégories en cause soient énumérées de manière claire et précise. Or, contrairement à l'incrimination figurant à l'article 247, § 4, du Code pénal, qui concerne l'exercice d'une fonction publique, tel n'est pas le cas pour toutes les activités mentionnées dans les travaux préparatoires au texte en projet, comme par exemple celles de «conseil», d'«expert» ou d'«homme politique». Certaines concernent des professions non réglementées, comme par exemple celles de «lobbyiste», de «conseiller juridique» ou d'«expert», dont, le cas échéant, chacun pourrait se prévaloir; il en va d'autant plus ainsi que ce type d'activité ne doit pas nécessairement être exercé de manière habituelle. Certains titulaires de profession pourraient également exercer une influence dans des domaines autres que ceux qui relèvent normalement de leur profession.

En tout état de cause, il ne peut être recouru à un énoncé qui se référerait à des exemples.

S'il est vrai que le principe de légalité autorise un pouvoir d'interprétation du texte légal par le juge chargé de l'appliquer, ce pouvoir doit demeurer dans des limites mieux définies.

4. Même si, comme l'envisage le rapport explicatif de la Convention précitée en ce qui concerne son article 12, «l'incrimination du trafic d'influence cherche à atteindre l'entourage de l'agent», pareil critère s'expose aux mêmes critiques d'imprécision que celles énoncées ci-avant, vu la difficulté qu'il y a à le circonscrire.

5. Les développements de la proposition de loi initiale indiquent à juste titre que la qualification de trafic d'influence diffère de celle de corruption ⁽⁷⁾. Toutefois, les mêmes développements et les discussions parlementaires précitées font état de certaines considérations aux termes desquelles un lien pourrait être établi entre ces deux infractions, indépendamment du fait que l'une comme l'autre se situent dans le projet de contrecarrer le climat de corruption ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Loc. cit., p. 2.

⁽⁸⁾ Ainsi, spécialement, il a été considéré notamment ce qui suit:

- «l'influence *abusive+ doit contenir une intention de corrompre de la part du trafiquant d'influence» (développements et commentaires des articles de la proposition de loi initiale renvoyant au rapport explicatif précité, loc. cit., pp. 2 et 4; voir aussi le rapport de commission, loc. cit., p. 10; la notion d'influence abusive a été abandonnée dans le texte adopté par le Sénat sans que l'idée ici exprimée paraisse avoir été abandonnée);

- «si l'intermédiaire intervient activement dans le processus de corruption, il devra bien entendu être poursuivi» (rapport de commission, loc. cit., p. 10), même s'il s'agit d'un avocat, conseil juridique, conseiller fiscal, etc. (ibid., p. 6);

- «À l'origine se trouve une personne privée bien décidée à corrompre l'autorité publique moyennant des dons, avantages, etc., et qui, pour ce faire, va avoir recours soit à un fonctionnaire (cas déjà visé par la loi actuelle), soit à une personne privée» (ibid., p. 3);

- «On ne peut sortir le trafic d'influence de l'opération corruptrice, supposant un corrupteur, un corrompu, et l'intermédiaire que constitue le trafiquant d'influence» (ibid., p. 11).

In deze beoordelingen wordt voorbijgegaan aan de specifieke aard van ongeoorloofde beïnvloeding ten opzichte van corruptie in enge zin. Immers, als degene die de uiteindelijke daad heeft gesteld een voordeel ontvangt, ongeacht of dat voordeel rechtstreeks van de tussenpersoon komt dan wel via de tussenpersoon van de opdrachtgever komt, is er sprake van corruptie in de enge zin van het woord en is zowel de opdrachtgever als de tussenpersoon mededader van actieve corruptie, behoudens, voor de opdrachtgever, als hij er niet van op de hoogte was dat de tussenpersoon een voordeel heeft bezorgd aan degene die de uiteindelijke daad heeft gesteld. Het onderzochte ontwerp heeft slechts belang als het de bedoeling van de wetgever is feiten te bestraffen die niet reeds binnen de werkingssfeer van corruptie in enge zin vallen. Tijdens de werkzaamheden van de commissie voor de Justitie is ongeoorloofde beïnvloeding dan ook ten onrechte in verband gebracht met corruptie in enge zin, wat in de ontworpen tekst overigens niet gedaan wordt.

6. In de ontworpen tekst wordt getracht het strafbaar feit te omschrijven door te verwijzen naar het begrip «onverschuldigd voordeel».

Dat begrip, ofschoon het ditmaal in het dispositief voorkomt, biedt niet de nauwkeurigheid die het wettelijkheidsbeginsel in strafzaken vereist.

Dat begrip komt weliswaar eveneens voor in de tekst van artikel 12 van het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie. Er dient evenwel op te worden gelet dat een nationale regeling tot omzetting van een internationaal verdrag moet beantwoorden aan de criteria van nauwkeurigheid en duidelijkheid die bij het wettelijkheidsbeginsel aansluiten, welk vereiste niet in acht hoeft te worden genomen door het internationaal verdrag in kwestie.

Hoe dan ook is dat begrip onverschuldigd voordeel niet het enige dat volgens het ontwerp grond oplevert om een gedrag als ongeoorloofde beïnvloeding te bestempelen, aangezien een louter «aanbod» of een loutere «belofte» daar eveneens toe kan leiden, zonder dat het om een onverschuldigd aanbod of een dito belofte hoeft te gaan.

7. Met het oog op het bereiken van het lovenswaardige doel dat met het ontwerp wordt nagestreefd, dient het dispositief dan ook aldus te worden aangevuld dat het bedoelde strafbaar feit nauwkeuriger omschreven wordt.

Het spreekt vanzelf dat de criteria die daartoe worden gebruikt eveneens moeten beantwoorden aan het gelijkheidsbeginsel en het beginsel van niet-discriminatie.

Ces appréciations perdent de vue la spécificité du trafic d'influence par rapport à la corruption au sens étroit. En effet, si l'auteur de l'acte final reçoit un avantage, qu'il provienne directement de l'intermédiaire ou qu'il provienne du commanditaire via l'intermédiaire, il y a corruption au sens étroit et le commanditaire comme l'intermédiaire seront coauteurs de corruption active, sauf, pour le commanditaire, si c'est à son insu que l'intermédiaire a procuré un avantage à l'auteur de l'acte final. Le projet examiné n'a d'intérêt que si le législateur entend sanctionner des faits qui n'entrent pas déjà dans le champ d'application de la corruption au sens étroit. C'est donc à tort que, lors des travaux en Commission de la justice, le trafic d'influence a été lié à la corruption au sens étroit, ce que ne fait d'ailleurs pas le texte en projet.

6. Celui-ci tente de circonscrire l'incrimination en renvoyant à la notion d'«avantage indu».

Cette dernière notion, même si elle figure cette fois dans le dispositif, n'apporte pas la précision requise par le principe de légalité en matière pénale.

Certes, cette notion figure également dans le texte de l'article 12 de la Convention pénale sur la corruption. Il convient toutefois d'être attentif au fait qu'un texte national de transposition d'une Convention internationale doit répondre aux critères de précision et de clarté participant au principe de légalité, impératif auquel ne doit pas nécessairement répondre la Convention internationale en question.

En toute hypothèse, cette notion d'avantage indu n'est pas la seule qui, dans le projet, permet de qualifier un comportement de trafic d'influence puisque la seule «offre» ou «promesse» peut également y participer, sans que le caractère indu y soit attaché.

7. Afin de répondre à l'objectif louable poursuivi par le projet, il convient dès lors de compléter le dispositif afin de circonscrire avec davantage de précision l'incrimination envisagée.

Il va de soi que les critères qui seront utilisés devront répondre également aux principes d'égalité et de non-discrimination.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. KREINS, kamervoorzitter,

P. VANDERNOOT,

Mevrouw

M. BAGUET, staatsraden,

de Heren

H. BOSLY,
G. de LEVAL assessoren van de
afdeling wetgeving,

Mevrouw

B. VIGNERON, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. LEFEBVRE, auditeur. De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. VANDERNOOT.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS

La chambre était composée de

Messieurs

Y. KREINS, président de chambre,

P. VANDERNOOT,

Madame

M. BAGUET, conseillers d'État,

Messieurs

H. BOSLY,
G. de LEVAL assesseurs de la
section de législation,

Madame

B. VIGNERON, greffier.

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur. La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. VANDERNOOT.

LE GREFFIER,

LE PRESIDENT,

B. VIGNERON

Y. KREINS